

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти з інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»

Критерії оцінювання навчальних досягнень з предмету “Пізнаємо природу» НУШ Визначальними в оцінюванні рівня навчальних досягнень учнів з природознавства є особистісні результати пізнавальної діяльності, в яких відображаються загально предметні компетентності, набуті учнями в процесі навчання. За відмінностями між обсягом і глибиною досягнутих результатів, ступенем самостійності у виконанні завдань, здатністю використовувати знання у нових ситуаціях виокремлено рівні навчальних досягнень учнів, що оцінюються за 12-бальною шкалою. Кожний наступний рівень вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики. При оцінюванні рівня навчальних досягнень з предмету «Пізнаємо природу» враховується: – засвоєння на рівні вимог навчальної програми знань про об’єкти і процеси, що відбуваються в природі, сформованість понять про системи живої і неживої природи; – правильність, науковість, логічність і доказовість викладу матеріалу, повнота розкриття понять і закономірностей, точність вживання природознавчої термінології; – сформованість експериментальних умінь, необхідних для виконання практичних робіт , передбачених навчальною програмою; – здатність учнів застосовувати набуті знання на практиці, ступінь самостійності відповіді – сформованість елементарних умінь і навичок до спостережень, опису, експерименту, робота з додатковими джерелами, роботи в малій групі співробітництва

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об’єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об’єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії

	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

**Пізнаємо природу
ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ
(1-3 бали)**

Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Плануєш й здійснюєш навчальний пошук	Деякого матеріалу про природні явища чи об'єкти (гори і рівнини, клітина, речовина і т. д.)
	Опрацьовуєш тестову або графічну інформацію	Про деякі природні об'єкти за їх ознаками
Комунікація, зокрема з використанням інформаційно – комунікаційних технологій		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Ти створюєш короткі усні та письмові повідомлення	Називаєш природні явища на побутовому рівні, описуєш їх письмово або усно
	Відтворюєш почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістовні або логічні неточності	Розрізняєш один або кілька запропонованих природних об'єктів із допомогою вчителя намагаєшся знайти їх на карті, місцевості
Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем		

із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Виконуєш навчальні дії на рівні зразка їх виконання	Робота з картою
	Розпізнаєш, називаєш окремі об'єкти вивчення	Ти знаєш призначення даних об'єктів і способи її застосування
Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Ти розпізнаєш помилки, логічні або змістовні неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Маєш фрагментарні уявлення з предмета вивчення і можеш відтворити окремі його частини.

**СЕРЕДНІЙ РІВЕНЬ
(4-6 балів)**

Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Плануєш й здійснюєш навчальний пошук	Частково відтворюєш текст підручника, даєш нечітке визначення основних понять і термінів .
	Ставиш запитання до змісту навчального матеріалу	Називаєш відповідно до теми конкретного уроку компоненти географічної оболонки та її складові; повторюєш за зразком.
Комунікація, зокрема з використанням інформаційно – комунікаційних технологій		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Ти створюєш короткі усні та письмові повідомлення	Відтворюєш частину навчального матеріалу без розкриття причинно-наслідкових зв'язків.
	Відтворюєш почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістовні або логічні неточності	Описуєш природні об'єкти чи явища за типовим планом. Намагаєшся робити висновки без підтвердження їх прикладами
Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом		

Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Виконуєш навчальні дії на рівні зразка їх виконання	Робота з картою, частково володієш обов'язковою географічною номенклатурою
	Розпізнаєш, називаєш окремі об'єкти вивчення	Ти знаєш призначення даних об'єктів і способи її застосування
Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Ти розпізнаєш помилки, логічні або змістовні неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Відтворюєш значну частину вивченого матеріалу за підручником

**ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ
(7-9 балів)**

Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Плануєш й здійснюєш навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом	Маєш достатні природничі знання й застосовуєш їх для вирішення стандартних ситуацій.
	Використовуєш і порівнюєш інформацію з кількох джерел	Маєш цілісне уявлення про природні та суспільні явища, уміє вести спостереження за навколишнім середовищем.
Комунікація, зокрема з використанням інформаційно – комунікаційних технологій		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Ти створюєш деталізовані усні та письмові повідомлення	Засвоїв основні уявлення, поняття й категорії природничої науки та господарську діяльність людини.
	Висловлюєш власну думку і наводиш приклади на її підтвердження	Умієш наводити приклади взаємодії людини і природи.
Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом		
	Виконуєш навчальні дії на рівні зразка їх виконання	Робота з картою, знає обов'язкову номенклатуру;

Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб		вирішує задачі
	Розпізнаєш, називаєш окремі об'єкти вивчення	Пояснюєш причинно-наслідкові зв'язки у природі й господарстві.
Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Ти розпізнаєш помилки, логічні або змістовні неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Застосовуєш здобуті знання на практиці, використовуючи прийоми аналізу даних .

**ВИСОКИЙ РІВЕНЬ
(10-12 балів)**

Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Пояснюєш й успішно здійснюєш навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом	Усвідомлюєш сучасну картину світу, здійснюєш оцінку певних процесів та явищ, передбачених навчальною програмою
	Ставиш запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків	Пояснюєш прикладне значення природничих знань, даєш розгорнуту відповідь, вільно застосовуєш більшість понять і можеш їх класифікувати
Комунікація, зокрема з використанням інформаційно – комунікаційних технологій		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Використовуєш, порівнюєш і аналізуєш інформацію з різних джерел.	Умієш аналізувати, узагальнювати й систематизувати дану інформацію, робити висновки
	Творчо презентуєш результати навчальної діяльності, з використанням ІКТ	Створюєш проєкти; Дослідження. Презентуєш їх аудиторії
Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом		
Ти самостійно або з допомогою	Формулюєш проблемні питання, висовуєш гіпотези, успішно виконуєш завдання або розв'язуєш проблему відповідно до інструкції	Робота з картою вільно володієш картографічною інформацією та творчо її використовуєш

вчителя чи інших осіб	Можеш класифікувати й узагальнити об'єкти вивчення	Самостійно аналізуєш природні та суспільні явища, здатний розв'язувати проблемні завдання
Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності		
Ти самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб	Успішно виправляєш помилки й робиш часткові уточнення в результаті навчальної діяльності	Висловлюєш та аргументуєш власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення.

Усна характеристика природного об'єкта чи явища

Бали	Критерії оцінювання усної відповіді
На 1 бал	Учень розрізняє окремі природні явища чи об'єкти
На 2 бали	Учень за допомогою вчителя відтворює окремі факти на елементарному рівні, розрізняє один або кілька запропонованих об'єктів
На 3 бали	Учень дає нечіткі характеристики об'єктів чи явищ; за допомогою вчителя може дати їх часткову характеристику
На 4 бали	Учень частково відтворює текст підручника, дає нечітке визначення основних понять і термінів за допомогою вчителя
На 5 балів	Учень відтворює частину навчального матеріалу без розкриття причинно-наслідкових зв'язків, описує об'єкти чи явища за типовим планом
На 6 балів	Учень відтворює значну частину вивченого матеріалу відповідності з його викладом у підручнику
На 7 балів	Учень уміє вести спостереження за навколишнім середовищем.

На 8 балів	Учень застосовує здобуті знання на практиці, уміє наводити приклади взаємодії людини і природи
На 9 балів	Учень на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, може застосовувати його для виконання практичних робіт пояснює причинно-наслідкові зв'язки у природі й господарстві
На 10 балів	Учень дає розгорнуту відповідь, відбирає необхідні знання; вільно застосовує більшість природничих понять і може їх класифікувати
На 11 балів	Учень має високу ступінь самостійності відповіді. Правильність і науковість у викладенні матеріалу, повнота розкриття понять і закономірностей, точність уживання природничих термінів
На 12 балів	Учень має високу ступінь сформованості інтелектуальних, загальноосвітніх, специфічних умінь. Учень досконало володіє і використовує додаткові матеріали. Відповідь логічна та послідовна присутня доказовість у викладенні матеріалу.

Критерії оцінювання практичної роботи, практичного заняття, лабораторного дослідження, екскурсії з курсу «Пізнаємо природу»

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень здобувача освіти
Початковий	1	Був присутній на уроці, записав тему, мету практичної роботи, прилади і обладнання, але практичну роботу не виконав
	2	Приступив до виконання роботи, але не зумів її виконати і оформити результати.

	3	Робота виконана з дотриманням правил техніки безпеки, але не оформлені результати роботи.
Середній	4	Виконано досліди з дотриманням правил безпеки, але оформлення роботи здійснено з помилками, висновок відсутній.
	5	Практична робота виконана, проведено оформлення роботи, але в оформленні допущені помилки, не зроблені висновки
	6	Робота виконана відповідно до інструктажу, зроблені висновки з помилками, не проведений аналіз результатів дослідження.
Достатній	7	Практична робота виконана відповідно до інструктажу, оформлена, зроблені вірні висновки, але без аналізу результатів роботи.
	8	Практична робота виконана відповідно до інструктажу, правильно оформлена, зроблені вірні висновки, але аналіз результатів неповний.
	9	Практична робота виконана відповідно до інструктажу, оформлена, зроблені висновки без акцентування на значенні цих знань в життєвих ситуаціях.
Високий	10	Практична робота виконана самостійно з дотриманням всіх правил техніки безпеки. Глибокі знання теми використані в практичній діяльності, зроблені вірні висновки.
	11	Практична робота виконана самостійно з дотриманням всіх правил, висновки зроблені аргументовано, проведений аналіз отриманих результатів.
	12	Практична робота виконана самостійно з дотриманням всіх правил техніки безпеки, усвідомлено, використані міцні знання теми для оформлення результатів проведеної роботи, проведено аналіз результатів дослідження.